

Aire na Gaeltachta gan Ghaeilge

Is mór an masla don Ghaeltacht go bhfuil Aire Gaeltachta roghnaithe ag Bertie Ahern, nach bhfuil a dóthain Gaeilge aici le déileáil le pobail na Gaeltachta ná le pobal labhartha na Gaeilge, trí mheán na Gaeilge. Ní raibh gíog ná míog as na heagraíochtaí Gaeilge, mar is gnáth, faoin masla seo — an masla is mó a thug aon rialtas ó bunaíodh an stát do lucht labhartha na Gaeilge.

Gheall Fianna Fáil sa Mhanifesto Ollthoghcháin mar seo leanas:

Go gcuirfear Oifig nua Stáit ar bun — Oifig Ombudsman na Gaeilge — chun go mbeadh an ceart dlíthiúil agus an deis laethúil ag pobal na Gaeilge a gcuid gnó a dhéanamh trí Ghaeilge leis

an Stát, leis na húdaráis áitiúla agus le fondúireachtaí poiblí.

Níl ciall ar bith leis an ngeallúint seo mura bhfuil an tAire a bheas freagrach as é a chur i bhfeidhm ná a hOifig in ann gnó a dhéanamh trí Ghaeilge leis na hinstitiúdaí Gaeilge agus Gaeltachta atá faoina cúram. An bhféadfadh sé tarlú gur faoi Oifig an Aire, is mó a bheadh gearáin dhá ndéanamh le Ombudsman na Gaeilge?

Cheap an Rialtas deireannach bean óg ó Ghaillimh gan Ghaeilge ar Bhord na Gaeilge anuraidh. Bhí sé de ghrásta ag an mbean óg éirí as láithreach tar éis cruinniú amháin. Ba chóir do Shile DeValera sampla na mná sin a leanacht agus éirí as a hAireacht. É sin nó ba

chóir do Bhertie Ahern Aireacht eile a thabhairt di, nach dteastaíonn Gaeilge lena comhlíonadh. Níl sí in ann an jab, atá tugtha di, a dhéanamh gan Ghaeilge. Ní féidir glacadh leis an leithscéal “níl an Ghaeilge chomh maith aici is ar mhaith léi í a bheith”.

Tá neart daoine éirimiúla fuinniúla le togha na Gaeilge i measc Teachtaí Dála Fhianna Fáil, as a bhféadfai Aire Ealaíon, Oidhreacht, Gaeltacht agus Oileán a roghnú. An fhad is atá Aire gan Ghaeilge sa phost, ní féidir bheith dóchasach go bhfuil Bertie Ahern ná Fianna Fáil dáiríre faoi Chearta Teanga, in ainneoin an méid a deir Éamonn Ó Cuív in agallamh san eagrán seo.

Ní Neart go Cur le Chéile

Is minic caint faoin méid eagraíocht Gaeilge atá ann, go leor daoine fostaithe acu, gan mórán toradh ar a gcuid oibre. Go deimhin is deacair smaoineamh ar aon rud mór a bhain na heagraíochtaí céanna amach le scór bliain. Grúpa beag éifeachtach a d'oibrigh go díograiseach taobh amuigh dena heagraíochtaí Gaeilge a chuir faoi ndeara don rialtais TnaG a chur ar an aer. Cearta Sibhialta na Gaeltachta i gConamara ba chúis le bunú Raidió na Gaeltachta.

Ach ní faoi mí-éifeacht na neagraíochtaí Gaeilge atá an t-eagarfhocal seo ach faoi na heagraíochtaí forbartha agus na heagraíochtaí pobail atá ag obair “ar son na Gaeltachta” agus “le pobal na Gaeltachta a chur chun cinn” anseo i gConamara. Tá siad ann agus go leor acu agus is maith ann iad.

Tá na Comharchumainn ann le fada agus is éasca a thuiscint céard tá ar bun acu. Tá siad bunaithe ar an bpobal i ngach cás le coiste bainistíochta tofa óna baill. Tá baint acu leis an bpobal a mbíonn siad ag deileáil leis chuile lá.

Ach céard faoi Pléaráca, Meitheal Forbartha na Gaeltachta, Cumas agus Muintearas. Go minic ní bhíonn a fhios ag an bpobal céard tá ar siúl acu. Níl aon pháirtíocht réadúil ag an bpobal iontu. Tá suas le tríocha duine fostaithe lánaimsearach ag na heagraíochtaí seo agus iad ag obair go crua agus go díograiseach. Tá *computers* acu, innill fótócópála, agus treallamh den scoth acu. Ach an bhfuil mórán i ndáiríre dhá bhaint amach acu? An bhfuil na fadhbanna atá ag cur bac ar fhorbairt Chonamara dhá réiteach? Nó an bhfuil siad ag mún in aghaidh na gaoithe leis an airgead stáit agus an t-airgead Eorpach atá curtha ar fáil dóibh.

Sé bun agus barr an scéil go bhfuil an ceantar siar ó Chasla ag cailliúnt daonra, ag cailliúnt seirbhísí agus ag cailliúnt dóchais i gcónaí. Níl aon fheabhas suntasach tagaithe ar Ros Muc, Camus, na hOileáin, Cill Chiaráin de bharr obair na neagraíochtaí forbartha seo.

An mbainfí níos mó amach dá mbeadh comhoibriú agus comhthuis-

cint níos fearr eatarthu? Is minic iad ag trasnaíl a chéile, amhail is go raibh siad i gcoimhlínt le chéile. Is annamh a roinntear eolas ar a chéile. Nach bhfuil sé thar am fóram a bhunú ag a bhféadfaí cur le chéile ar son Gaeltacht Chonamara Theas le guth aontaithe amháin faoi droch sheirbhísí atá sa gceantar; faoin bealach a gcaitear le seandaoine; faoin easpa córais taistil; faoin mbealach a bhfuil RnG ag athrú i dtreo raidió náisiúnta na Gaeilge; faoi neamart TnaG ó thaobh clúdach a dhéanamh ar imeachtaí pobail sa Ghaeltacht; faoi cheist mhór na Gaeilge; faoi na ceantacha speisialta caomhnaithe; faoi éagothromaíocht fostaithe agus infheistíochta sa Ghaeltacht agus faoin iliomad fadhb eile nach bhfuil aon dream ag labhairt amach fúthu.

Dá mbeadh chomhthuisceint aontaithe ag na heagraíochtaí forbartha agus ag na coistí pobail; dá mbeadh comhoibriú níos fearr eatarthu, d'fhéadfadh glór láidir a bheith ag an nGaeltacht seo, a gcaithfí éisteacht leis.

An tAire Stáit

Éamonn Ó Cuív T.D.

ag caint le Donncha Ó hÉallaithe

Achoimre ar agallamh a thug Éamonn Ó Cuív T.D. do Dhonncha Ó hÉallaithe, tús Meán Fómhair. Labhraíonn sé faoi na cúraimí atá air mar Aire Stáit sa Roinn Ealaíon, Oidhreacht, Gaeltacht agus Oileáin; faoin méid atá leagtha amach aige le déanamh faoi stádas na Gaeilge; faoi theorannacha na Gaeltachta; faoi mhíchothromaíocht forbartha i gConamara; faoin mbealach a bhfuil RnG agus TnaG ag cliseadh ar phobail na Gaeltachta agus faoi roinnt nithe eile.

Donncha: Cén freagracht go díreach a bheas ort mar Aire Stáit sa Roinn Ealaíon, Oidhreacht, Gaeltacht agus Oileáin.

Éamonn: Bhuel is dócha gurb é an bealach is simplí lena chur ná go mbeidh na freagraíochtaí ar fad orm a bhíodh ar Aire na Gaeltachta cheana, sé sin maidir le cúrsaí na Gaeilge agus cúrsaí na Gaeltachta. Beidh freagracht orm freisin i dtaobh na n-oileán, nach oileáin Gaeltachta iad. I gcás Árainn, bheidh freagracht orm i leith farantóireachta, rud nach mbíodh faoi Roinn na Gaeltachta. Thairis sin beidh baint agam le cúrsa craolacháin Gaeilge, sé sin TnaG agus RnaG, agus freisin beidh mé ag comhoibriú le mo chol ceathrar maidir le cúrsaí na gceantacha oidhreacht agus caomhnaithe.

Donncha: Bhí tú an-ghéar ar an rialtas deireannach mar gheall ar an mbealach a raibh an Ghaeltacht báite taobh istigh de Roinn mhór nua agus go mba chóir go mbeadh Roinn na Gaeltachta mar Roinn aisti féin. An mar sin a bheas?

Éamonn: Bhuel, ní mar sin go baileach a bheas. Beidh an Roinn Ealaíon, Oidhreacht, Gaeltacht agus Oileáin ann, agus níl sé mar a dúirt muid a bheadh sé roimh an toghchán.

Donncha: Cén fáth?

Éamonn: Bhuel, sin cinneadh a rinne an Taoiseach. É sin ráite, is dócha go bhfuil sé thar a bheith soiléir go bhfuil freagraíochtaí faoi leith an-chinnte leagtha ormsa i dtaobh na Gaeltachta 's i dtaobh na Gaeilge...

Bhíodh mise thar a bheith casaoideach agus b'fhacthas dom go raibh an ghné Ghaeltachta agus an ghné Ghaeilge ag lagú ó thaobh cúrsaí airgid agus ó thaobh stádas de agus nach raibh sé le feiceál ag an bpobal mar aonad faoi leith taobh istigh den Roinn. Tá i gceist agam go mbeidh sé fíor-shoiléir cá bhfuil an chuid den Roinn atá ag feidhmiú trí mheán na Gaeilge agus atá bainteach leis an nGaeilge, agus cá seasann sé ar ceisteanna áirithe.

Donncha: Céard a chiallaíonn an

Ghaeltacht dhuitse?

Éamonn: Ciallaíonn an Ghaeltacht domsa na ceantracha sin go mbíonn na cruinnithe pobail i nGaeilge — cruinnithe mar shampla, faoi scoileanna, faoi bhóithre agus i gcás na polaitíochta, cruinnithe cumann. Sé sin ceantracha gurb í an gnáth-theanga do chuid mhór den phobal, an Ghaeilge.

Anois ar an imeall, ar ndóigh, tuigeann muid go bhfuil meath an-mhór tagtha ar an stáid sin. Ainneoin nach bhfuil an meath sin chomh mór ó 1926 is a bhíonn daoine á rá, scaití. Ach sin ceist go gcaithfidh mise díriú air mar aire, sé sin teorann na Gaeltachta.

Donncha: An gcreideann tú go mba chóir go mbeadh cuid de Chathair na Gaillimhe sa nGaeltacht, mar atá?

Éamonn: Beidh an cheist sin dhá phlé agus ní dhéanfar an cheist a sheachaint. Tá roinnt áirídh smaointe i mo chloigeann agam. Tá mé plé na gceisteanna sin leis an Stát Sheirbhís faoi láthair na huaire. Mar is eol duit, bhí roinnt oibre déanta ag an iar aire (Michael D. Higgins T.D.) ar an gceist seo. Mar shampla, bhí tairiscintí lorgaithe aige maidir le staidéar a dhéanamh ar theorannacha na Gaeltachta. Tá an scéal sin ar fad á bhreithniú agus is féidir leat a bheith cinnte go mbeidh rud éigin dearfach á dhéanamh i dtaobh na ceiste.

An rud a bheidh le déanamh ná déanamh cinnte dhó go bhfreastalaíonn an staid a bheidh ann ar an bhfirinne mar atá sé, agus ar an dtaobh eile den scéal, nach gcuirfidh sé Gaeilgeoirí díograiseacha faoi mhí bhuntáiste agus go mbeidh muid firinneach — sé sin nach cur i gcéill a bheidh ann.

Donncha: Céard é an difríocht idir Tír Oileáin i gcathair na Gaillimhe agus Tamhlacht i mBaile Átha Cliath?

Éamonn: An cheist atá ann ar bhealach ná céard í an difríocht b'fhéidir, idir Cathair na Gaillimhe thrí chéile agus cathair Bhaile Átha Cliath, agus an rud amháin a chreidim faoi chathair na Gaillimhe....

Donncha: Tá tú ag rá go mba cheart stádas teanga faoi leith a thabhairt do chathair na Gaillimhe?

“Ciallaíonn an Ghaeltacht domsa na ceantracha sin go mbíonn na cruinnithe pobail i nGaeilge — cruinnithe mar shampla, faoi scoileanna, faoi bhóithre agus i gcás na polaitíochta, cruinnithe cumann. Sé sin ceantracha gurb í an gnáth-theanga do chuid mhór den phobal, an Ghaeilge.”

Éamonn: Is rud é sin atá luaite agam go minic cheana. Mar chathair, sí an chathair is gaire do phríomh cheantar Gaeltachta. Tá an t-uafás daoine de bhunú na Gaeltachta ina gconáí sa gcathair anseo. Tá rud eile go gcaithfidh muid díriú air i dtaobh na cathrach seo; sé sin siopaí, bancanna, seirbhísí rialtais, oifigí rialtais, comhairle contae srl. Tá gá go mbeidh freastal le fáil iontu siúd trí mheán na Gaeilge. Mar sin caithfidh muid féachaint cén chaoi gur féidir leis an gcathair seo freastal go cóir agus go fearáilte ar an nGaeltacht. Mar sin is dóigh liomsa go gcaithfidh muid breathnú, ní ar cheantar amháin sa gcathair thar aon cheantar eile sa gcathair, ach sílim féin go gcaithfidh muid breathnú ar an gcathair seo mar áit speisialta.

Donncha: An mbeidh vóta ag na daoine abair i dTír Oileáin, Seacrest, Cnoc na Cathrach sa chéad toghchán eile do Udaras na Gaeltachta i 1999.

Éamonn: Beidh mé ag breathnú ar Acht an Udarais agus sílim go bhfuil ceist le freagairt mar go bhféadfadh sé tarlú go mór mhór sa gcéad toghchán Udarais eile go mbeadh níos mó vótaí mar shampla ag vótáilithe Chathair na Gaillimhe, thar mar a bheadh ag pobal Gaeilge Chonamara. Is dóigh liomsa go gcaithfear díriú ar an gceist sin agus beidh an cheist sin dhá scrúdú sa scrúdú bheas ar bun.

Ceartha Teanga sa Ghaeltacht

Donncha: Nach é firinne an scéil, th'éis go bhfuil go leor éagraíochtaí éagsula ag plé le ceist na Gaeilge, go bhfuil daoine sa nGaeltacht fágtha, gan chomhairle ná cúnamh ná cearta, agus iad ag iarraidh déileáil le fadhbanna teangan sa phobal. An ndéanfaidh tusa rud éigin faoi sin?

Éamonn: Tá i gceist é a dhéanamh tríd an Roinn. Tá i gceist againn na cearta sibhialta a thabhairt do lucht leanúna na Gaeilge sa tír seo — sa Ghaeltacht agus taobh amuigh den Ghaeltacht.

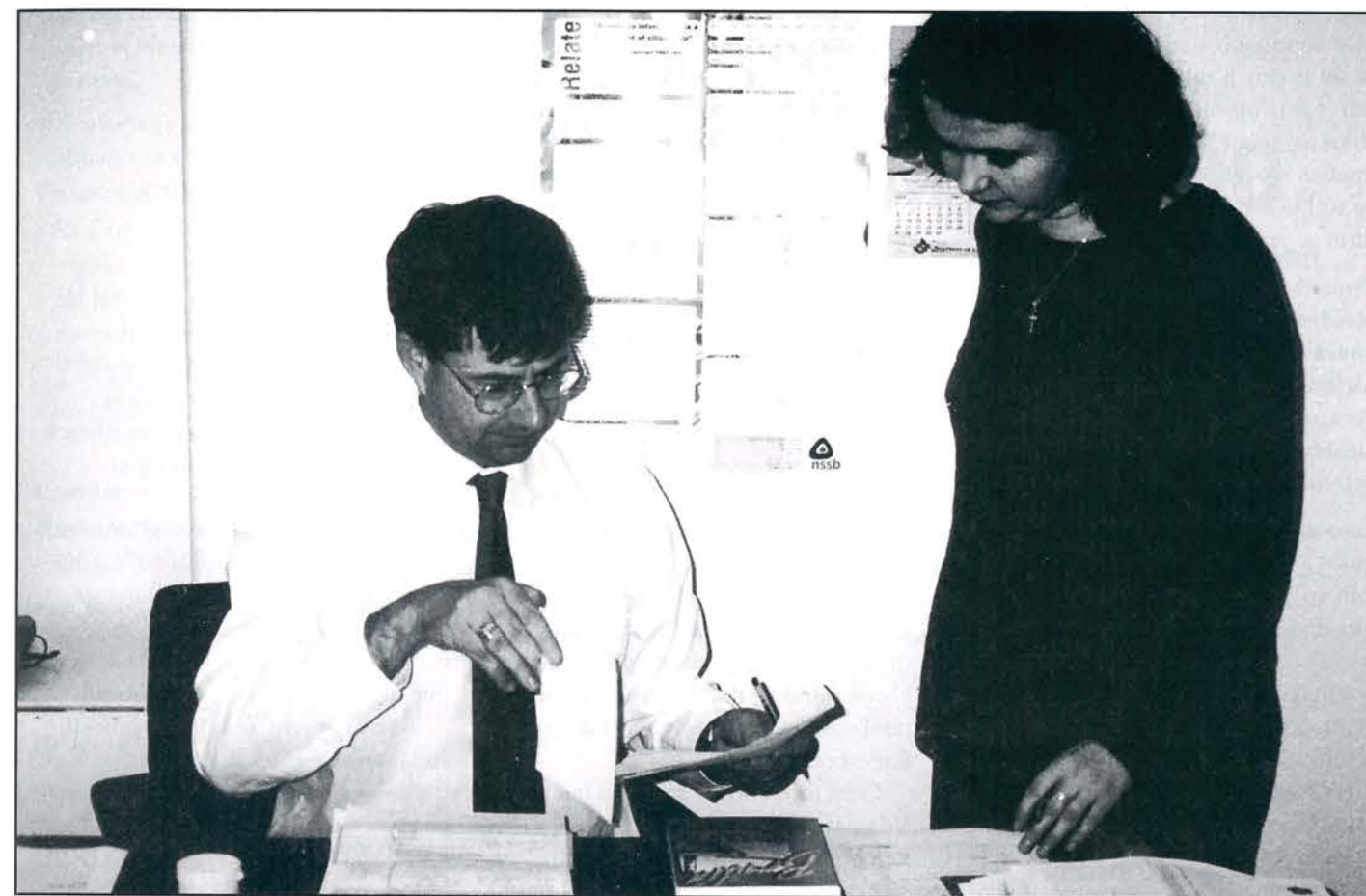
Donncha: An bhfuil sé i gceist idirdhealú a dhéanamh idir na cearta teanga taobh istigh den Ghaeltacht agus na cearta teanga i dTallaght agus Ballyfermot.

Éamonn: Caithfear idirdhealú phraicticiúil a dhéanamh...

Donncha: An mbeidh sé san Acht Teanga.

Éamonn: Caithfidh sé bheith san Acht. Tá muid ag scrúdú an chaoi a bhfuil an rud le scríobh sa dlí agus tá an-spéis againn mar shampla ar an gcaoi go ndéantar déileáil le rudaí sa mBreatain Bheag mar tá idir ceantracha Breatnaise agus Béarla acu agus is dóigh liom go bhfuil an-taithí acu siúd ar an bhfadhb seo agus tá an dul chun cinn déanta acu leis....

Níl aon mhaith domsa mar Aire a bheith ag leagan síos rialacha agus ag leagan síos treoracha agus ag rith dlíthe nach bhfuil sé indéanta iad a chur i bhfeidhm....m.sh. i láthair na huaire ní bheadh sé réasúnta ní bheadh sé réalaiach ach oiread go rithfí dlí, dá

An tAire Stáit Éamonn Ó Cuív ag tabhairt treoracha dá rúnaí, Máirín Ní Choistealbha, san oifig atá aige i nGaillimh. Is as an gCoill Rua do Mháirín.

bhféadfaí dlí a fháil thríd an Oireachtas, go gcaithfeadh chuile státsheirbhíseach agus chuile sheirbhís poiblí bheith in ann an Ghaeilge a labhairt leis an bpobal agus bheith in ann freastal orthu i nGaeilge. B'fhéidir go mba cheart gur mar sin a bheadh sé ach ní amhlaidh a bheidh agus an té a rithfeadh dlí mar sin bheadh sé briste an lá dár gcionn. Ní fhéadfaí a chur i bhfeidhm agus mar sin ní bheadh aon chiall leis.

Cúrsaí Craolacháin

Donncha: Dúirt tú go mbeidh dualgaisí craolacháin Gaeilge fúit. Tá TnaG ar an aer le beagnach bliain. An bhfuil tú sásta leis an méid atá bainte amach ag TnaG ag an bpointe seo.

Éamonn: Caithfidh mé a rá ar an gcéad dul síos nach raibh TnaG. againn sa teach go dtí coicíós roimh an toghchán agus ón méid dhó atá feicthe agam ó shin caithfidh mé a rá gur íontach an rud é go bhfuil sé ann. Bhí fadhbanna móra ann ag an tús maidir le cúrsaí tarchuradóireachta agus fáil

na seirbhíse agus mar sin de.... Tá cuid de na fadhbanna sin ann i gcónaí agus beidh an cheist sin dhá phlé.

Is dóigh liom ó thaobh daoine a mhealladh le haerógaí a fháil, deineadh an-jab nuair a cuireadh na cluichí ceannais (All Ireland Gold) ar fáil. Ba íontach seiftiúil an bealach é sin le daoine a mhealladh le teacht ar an teilifís.

É sin ráite, dar liomsa go gcaithfear scrúdú a dhéanamh ar dhá rud. Ar an gcéad dul síos, caithfidh muid breathnú ar na ceantracha nach bhfuil sé acu — tá ceantracha mar sin ann i gcónaí. Freisin is dóigh liom go gcaithfidh muid breathnú ar na ceantracha a bhfuil sé le fáil ach fós féin go bhfuil roinnt mhaith den phobal nach bhfuil ag bacadh é a fháil agus sa mhullach ar sin caithfidh muid a dhul ar ais ag na comhlachtaí éagsula M.M.D.S. agus déanamh cinnte dhó go mbeidh sé riachtanach dóibh é a iompar. Ba dearmad mór dár liomsa nach raibh iallach ar na comhlachtaí sin ... Tá súil agam go mbeidh muid in ann é sin a réiteach.

An laige is mó atá ag TnaG. faoi

láthair agus b'fhéidir go mbaineann sé leis an leagan amach atá ar an teilifís — cláracha ceannaithe ar chonradh ar fad agus ag brath ar RTÉ le cúrsaí reatha. Creidim go bhfuil tóir sa nGaeltacht go mór mhór ar níos mó spleodair i gcúrsaí reatha, níos mó láithreachais más féidir liom é sin a rá. Ní dóigh liomsa go mba cheart cosc iomlán a chur ar TnaG. cláracha a dhéanamh iad féin...Más rud é nach féidir leo tairiscintí feiliúnacha a fháil ar chúrsaí reatha — cúrsaí an phobail, cúrsaí a bhaineann le daoine go ginearálta — ní fheicim cén fáth go mbeadh cosc iomlán orthu na cláracha sin a dhéanamh iad féin.

Donncha: An bhfuil tusa sásta an cosc sin a bhaint?

Éamonn: Rud ar bith a dhéanfaidh mise i gcúrsaí craolacháin beidh mé dhá dhéanamh i gcomhairle leis an Aire... Beidh cúrsaí airgid ar ndóigh i gceist ach ní dóigh liomsa go mba cheart go mbeadh cosc ar rud ar bith a chuirfeadh feabhas ar an tseirbhís...

Ó thaobh lucht féachana dhe is cosúil go bhfuil ag éirí i bhfad níos

fearr leis ná "Radio Ireland" agus is mór an mhaith é sin agus níl mé dhá rá sin le droch mheas ar Radio Ireland ach le fíor mheas ar TnaG. Ach níl a fhios agam an bhfuil an tionchar aige i bpobail Ghaeltachta agus a bhí daoine ag súil leis. Creidim go gcaithfidh muid díriú ar an gceist sin....

Donncha: Tháinig athrú mór ar sceideal Raidió na Gaeltachta anuraidh. Cuireadh deireadh leis na hirischláracha Gaeltachta. An gceapann tú go mba cheart aithbhreithniú a dhéanamh ar an gcinneadh sin?

Éamonn: Anois sílim féin go gcaithfidh muid a thuiscint go bhfuil an chontúirt ann go dtitfidh Raidió na Gaeltachta idir dhá stól, sa méid is go bhfuil iomaíocht fíor ghéar anois ón stáisiún tráchtála áitiúla ar nós Highland Radio, Galway Bay FM, Mid West Radio.....Theip glan ar Radio Ireland ach tá ag éirí thar cinn leis na stáisiúin áitiúla, go mór mhór ag an am sin den lá go bhfuil siad ag caint faoi fhadhbanna áitiúla, raiceanna áitiúla, réabadh áitiúil.

Níl aon rud mícheart leis an áitiúlachas agus mar sin beidh súil agam go mbeidh Radio na Gaeltachta sásta breathnú ar an gceist seo as an nua.... Is léir óna figiúirí éisteachta, ón stáisiún tráchtála go bhfuil éileamh do-chreidthe sa tír seo ar nuacht áitiúil, ar raic áitiúil, ar scéalta áitiúla agus ar spóirt áitiúil agus caithfidh R. na G. díriú ar sin....

An Gúm le Bogadh go Ros Muc?

Donncha: Le teacht go cúrsaí fostaíochta sa Ghaeltacht. Tá éagothromaíocht mhór idir áiteacha — go leor postanna i gCois Fharraige agus áiteacha eile fágtha ar an ngannchuid, mar shampla Rosmuc. Gheall an t-Aire a bhí romhat go ndéanfadh sé "rud mór" do Ros Muc. Bhuel ní dhearna. An bhfuil tusa sásta "rud mór" a dhéanamh do Ros Muc?

Éamonn: Ar an gcéad dul síos thiofainn leat. Tá an t-uafás daoine as Camus, Ros Muc, as na hOileáin, Árann, Leitir Móir, Leitir Mealláin,

Tír an Fhia ag tarraing aniar is ag cur fúthu i gCois Fharraige....Mar is eol duit scríobh mise polasaí a bhí ag díriú ar an gceist seo....

Ceann de na rudaí a bheidh mé ag plé leis an Údaras — cén chaoi gur féidir linn rud éigin mór a dhéanamh do na ceantracha atá ag cailleadh daonra agus ar ndóigh beidh Ros Muc go hard ar an liosta sin. Tá an ceantar sin bánaithe. Ceantar fíor Ghaelach é; ceantar a bhfuil an pobal é féin le cuíg nó sé de bhlianta anuas tar éis an-teacht aniar a dhéanamh ach teastaíonn tacaíocht stáit sa lá atá inniu ann. Ní féidir leo iad fhéin a shábháil.

Tá jabanna in áiseanna eile stáit ann a fhéadfaí a chur i gceantracha Gaeltachta. An bhfuil muid sásta mar shampla cuid den chúram leighis a thabhairt ar ais go dtí na pobail nó an bhfuil muid ag dul ag leanacht don pholasaí, na sean daoine a chur go Baile Locha Riach?

Ceist níos leithne í ná a rá leis an Údarás, tóg monarchan 'screwdriver' i Ros Muc agus sin muintir Ros Muc sásta. Má bhíonn formhór de mhuintir na Gaeltachta ag fáil oideachais 3ú leibhéal agus beidh, caithfidh muid postanna 3ú leibhéal a chur ar fáil sa nGaeltacht.

Donncha: Má tá an Gúm le dílárú is tá caint air anois le cúpla bliain, an mbeadh tusa sásta é a dílárú go Ros Muc?.

Éamonn: Mar is eol dhuit thóg mise an cheist go minic sa bhfreasúra faoin nGúm agus an freagra a tugadh dhom i gcónaí ná go raibh comhráití ar bun idir an Roinn Ealaíin, Cultúir agus Gaeltachta agus an Roinn Oideachais. Tá i gceist agam anois tabhairt faoin gceist sin agus fáil amach go díreach cá seasann ceist an Ghúim agus céard atá i gceist a dhéanamh leis.

Tá ceist níos leithne ann ar ndóigh ar nós go leor de na ceisteanna seo. An bhfhágfar mar chuid de roinn stáit é; an ndéanfar é a fhorbairt mar ní leor an Gúm mar atá sé faoi láthair na huaire. Ceist eile a éiríonn as sin ná soláthar téacsleabhar agus shamhlóinn mar shampla má tá muid ag breathnú ar cheist na dtéacsleabhar go bhfhéadfaidh sé go mbeadh Ros Muc thar a bheith feiliúnach le bheith mar ionad na dtéacsleabhar agus leabhair

Ghaeilge... Bheadh mé an-fhábharach breathnú ar institiúid mar sin a thabhairt go Ros Muc.

Donncha: Má tá 4 bliana agat mar Aire Stáit na Gaeltachta, céard ar mhaith leat a bheith bainte amach agat ag deireadh do thréimhse?

Éamonn: Bhuel, is dóigh liomsa ag teacht isteach sa job seo go raibh sé ráite b'féidir níos soiléire ná mar a dúradh ariamh céard a bhí i gceist a dhéanamh. Ní dóigh liomsa gur cuireadh polasaí chomh cuimsitheach Gaeilge agus Gaeltachta in aon manifesto páirtí riamh.

Séard ar mhaith liomsa go mbeadh sibh ag rá nuair a bheadh mé fágtha, go ndearna mé an méid a dúirt muid a bheadh le déanamh beag nó mór agus tuilleadh lena chois, agus go bhfeicfí gur tugadh faoin jab le fuinneamh agus le héifeacht agus gur baineadh rudaí amach ar an dtalamh.

Anois rud amháin a thuigimse mar pholaiteoir, ní fada an t-achair é 4 bliana ná 3 bliana nó cé brí cén fhad a bhíonnas tú i rialtas.... Más rud é go bhfuil argóintí fánacha faoi rudaí fánacha ar chuile choiscéim den bhealach, ní bhainfear tada amach. Beidh mé ag braith go mór ar deamhéin an phobail le gníomh a dhéanamh agus go mbeidh tacaíocht leis na cinnithe, cuid a bheas crua le tógáil.

Donncha: An mba mhian leat a bheith i do Thaoiseach amach anseo?

Éamonn: An chaoi a raibh sé liomsa ariamh agus an dearcadh atá agam faoin saol níl an fhís ag éinne againn céard atá romhainn agus ní duine mé a bhreathnaíonn amach romham ar an mbealach sin. Sé an dearcadh atá agam faoin saol, jab an-mhaith a dhéanamh san áit ina bhfuil mé. Tá mé mar Aire Stáit na Gaeltachta anois agus tá i gceist agam jab chomh maith agus is féidir liom a dhéanamh sa jab sin agus cé brí céard a tharlaíonn amach anseo sin scéal le h-aghaidh lá eile. Ach bheadh súil agam ar an gcéad dul síos go mbeadh sibh ag rá, nuair a bheadh an jab seo críochnaithe, gur jab maith a rinne mé dhó.

Donncha: Go n-éirí sé leat.

Éamonn: Go raibh maith agat.

Cló Iar - Chonnachta

Indreabhán, Co. na Gaillimhe
Fón: (091) 593307 Fax: (091) 593362

PEADAR Ó CEANNABHÁIN

MO CHUID DEN TSAOL

Amhráin ar an Sean-Nós ó Chonamara
CICD 131 (CD £12.99; Cass £7.99)

Seolfar an chéad albam seo le hamhránaí a bhfuil ardmheas air le fada le linn Oíche Scéalaíochta agus Seanchais an Phléaráca ar an Aoine, 19 Meán Fómhair i Scoil na hAirde, Carna.

CONAMARA : AN TÍR AINEOIL

BOB QUINN / LIAM MAC CON IOMAIRÉ

ISBN 1 900693 39 9 £20

Bailiúchán pictiúr ó cheamara Bhob Quinn agus ó pheann Liam Mac Con Iomaire, de roinnt de na daoine is mó a bhfuil aithne orthu i gConamara, in Oileáin Árann agus i Ráth Cairn. Dátheangach.

SAOIRE — PÁDRAIG STANDÚN (Úrscéal)

ISBN 1 900693 59 9 £10 (clúdach crua)

Ag teacht go luath . . .

FONN LE FONN — TOMÁS Ó CEANNABHÁIN

(caislead ceoil) CIC 124 £6.99

Cuir fíos ar chatalóg inniu!

Beir leat beatha den scoth ó

Tigh Duinn

AN SPIDÉAL

Gach rath ar an bPléaráca!

Gaeltacht i gcéin

Tír an Fhia, Leitir Móir,
Co. na Gaillimhe
Teil: 091-551386/551242

Go n-éirí go geal leis an bPléaráca

Cumas Teo.

Páirtíocht Chonamara agus Árann

Ionad Fiontair, Ros Muc, Co. na Gaillimhe
Fón: 574353; Facs 574047

Tá tacaíocht agus cúnamh á thabhairt ag Cumas faoi choimirce an Chláir Forbartha Áitiúil do dhaoine faoi mhíbhuntáiste (Dífhostaithe, Tuismitheoirí Aonair, daoine óga a fhágann an córas scoile go luath, Feirmeoirí le gabhaltas bheaga, Mná le cúraimí baile srl.) tré dheiseanna forbartha a sholáthar agus a fhorbairt dóibh i gcomhar le heagraíochtaí eile.

Go n-éirí go geal le Pléaráca Chonamara

Muintearas

TÓGRA OIDEACHAIS GAELTACHTA

Leitir Móir, Gaillimh
Fón: 091-551145/551155/551300 Facs:
551277/551323

Le tacaíocht ó
Údarás na Gaeltachta
Coimisiún na gComhphobal Eorpach
Fondúireacht Bernard Van Leer
An Roinn Oideachais
An Crannchur Náisiúnta

Scéim Réamhscoile do Thuismitheoirí
Foilsitheoireacht Téacsleabhair
Scéim Tacaíochta do Bhunscoile
Scéimeanna don Óige
Scéimeanna Forbartha do Mhná
Forbairt Oidhreacht
Oideachas Pobail

Ag obair i gCorca Dhuibhne, Conamara, Maigh Eo, Tír Chonaill agus ar fud na Gaeltachta